

Laukaan kansalaisopisto

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

2024-2026

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Lainsäädäntö suunnitelman taustalla	1
2.1. Tasa-arvolaki	1
2.2. Yhdenvertaisuuslaki	1
3 Laukaan kansalaisopisto	2
3.1 Opisto pähkinänkuoressa	2
3.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	2
4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opiskelussa ja opetuksessa	3
4.1 Nykytilanne	3
4.2 Tavoitteet	4
4.3 Toimenpiteet ja vastuutahot	4
5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus henkilöstössä	5
5.1 Nykytilanne	5
5.2 Tavoitteet	6
5.3 Toimenpiteet ja vastuutahot	6
6 Arviointi	7
Lähteet	7

1 Johdanto

Tasa-arvolain (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta) 5 §:n mukaan kaikilla Suomen kouluilla ja oppilaitoksilla tulee olla oma oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) puolestaan edellyttää, että koulutuksen järjestäjän ylläpitämällä oppilaitoksilla on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Laukaan kansalaisopisto on Laukaan kunnan ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka toiminta-alueena on Laukaa. Laukaan kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön lain (1765/2009) mukaisesti elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Tämä Laukaan kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu kattamaan vuosien 2024–2026 toiminnan. Nykyistä suunnitelmaa on päivitetty edellisen, vuosille 2021–2023 laaditun suunnitelman pohjalta. Suunnitelmaa päivitetään vähintään kolmen vuoden välein, tarvittaessa useammin.

2 Lainsäädäntö suunnitelman taustalla

2.1. Tasa-arvolaki

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) astui voimaan ensimmäisen kerran vuonna 1987, josta uusin säädös 1.6.2023 alkaen. Lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on estää myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tasa-arvolain mukaan koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen. Oppilaitoksessa annettavan opetuksen ja käytettävän oppimateriaalin on tuettava lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Oppilaitoskohtainen suunnitelma tasa-arvon toteutumiseksi voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Tasa-arvolaki koskee myös sukupuolivähemmistöjä. Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat voivat kohdata ongelmia opiskelussa joukkoon kuulumisessa ja tervetulleeksi tuntemisessa. Heillä voi olla myös pelkoa vähemmistöön kuulumisen esiintulosta ja sitä myöten korostuneesta asemasta sukupuolen perusteella. Käytännön tilanteet kuten sukupuolittuneiden wc- ja pesutilojen käyttö voivat vaikeuttaa opiskelua. (Mustakallio 2016.)

Tasa-arvolaisissa on kolmenlaisia säännöksiä: tasa-arvon edistämissäännökset, syrjinnän kiellot sekä oikeus suoja ja valvontaa koskevat säännökset. Oppilaitoksissa tasa-arvoa edistetään muun muassa tasa-arvosuunnitelmien avulla. Kansalaisopistojen tulee ehkäistä sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisuun perusteella tapahtuvaa syrjintää, sekä tehdä järjestelmällistä ja suunnitelmallista työtä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi.

2.2 Yhdenvertaisuuslaki

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien kansalaisten tasa-arvoista kohtelua ja sitä, ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan henkilöön liittyvän synn perusteella. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Uudistettu laki astui voimaan 1.1.2015.

Yhdenvertaisuuslain 8 § mukaan ketään ei saa kohdella eriarvoisesti seuraavien seikkojen perusteella: ikä, alkuperä (etninen, kansallinen, yhteiskunnallinen, rotu, ihonväri), kansalaisuus, kieli, uskonto ja vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila (sekä psyykinen että fyysinen), vammaisuus (vammaisuutta koskee velvoite kohtuullisista mukautuksista), seksuaalinen suuntautuminen, tai muu henkilöön liittyvä syy, esim. henkilön asema, varallisuus, asuinpaikka, yhdistystoiminta sekä läheiseen kohdistuva syrjintä. Läheissyrjinnällä tarkoitetaan henkilön joutumista epäedulliseen asemaan esim. perheenjäsenen tai työtoveriin kohdistuvan syrjinnän vuoksi.

Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän ja sen ylläpitämän oppilaitoksen tulee laatia suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelmassa tulee käsitellä sekä opiskelijoiden että henkilöstön yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuuden toteutumista tulee arvioida ja ryhtyä sen mukaisesti tarvittaessa yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Lisäksi oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen tulee järjestää mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

3 Laukaan kansalaisopisto

3.1 Opisto pähkinänkuoressa

Laukaan kansalaisopisto on vuonna 1963 perustettu Laukaan kunnan ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka toiminta-alueena on Laukaa. Kunnan suurimpia taajamia ovat kirkonkylä, Lievestuore, Leppävesi ja Vihtavuori. Kansalaisopiston toiminta on osa kunnan sivistyspalveluja ja kunnallista lähipalvelua. Kansalaisopisto tarjoaa opetusta ensisijaisesti aikuisväestölle, mutta myös harrastustavoitteista opetusta lapsille ja nuorille. Henkilöstö koostuu 4,5 päätoimisesta työntekijästä ja noin 60 tuntiopettajasta.

Kursseille on mahdollista ilmoittautua verkkosivuilla, puhelimitse tai henkilökohtaisesti opiston toimistossa. Opinto-ohjelma julkaistaan sähköisesti opiston verkkosivuilla ja opiston sähköisessä ilmoittautumisohjelmassa. Lisäksi paperisia kurssiesitteitä on noudettavissa Laukaan kirjastoista.

Laukaan kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaiikkoja itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen resurssien puitteissa eri puolilla Laukaata. Koulutuksessa painottuvat taide- ja taitoaineet, kielet ja terveyttä edistävät aineet.

Opiston toiminnan tarkoitus on luoda edellytykset omaehtoiselle oppimiselle ja kannustaa jatkuvaan oppimiseen kaikissa elämänvaiheissa. Opisto pyrkii toimimaan tasa-arvoisesti mahdollistamalla sen, että kursseille voidaan osallistua sukupuolesta, asuinpaikasta, pohjakoulutuksesta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Kaikkien kurssilaisten ja henkilöstön toiveiden ja ideoiden avoin kuuntelu sekä ajan seuraaminen tukevat opistotoiminnan läpinäkyvyyttä. Toiminta tukee yksilön persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ottaen tasapuolisesti huomioon eri yhteiskuntaryhmät. Opetus edistää opistossa opiskelevien hyvinvointia ja terveyttä sekä lisää sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Se on opiskelijoiden tarpeista lähtevää, vapaaehtoista ja helposti saavutettavaa.

3.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjaksi toteutettiin anonymi opiskelijakysely syyskaudella 2023, johon vastasi yhteensä 209 henkilöä. Opiskelijakyselyllä haluttiin selvittää opiskelijoiden kokemuksia mm. yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja esteettömyyden toteutumisesta. Lisäksi tiedusteltiin opiston kurssien yleistä ilmapiiriä, ryhmään kuulumisen kokemuksia, vuorovaikutuksen toteutumista, vaikuttamismahdollisuuksia kurssien sisältöön ja toimintaan sekä kurssiohjelman selkeyttä ja tekstin ymmärrettävyyttä.

Vastausten perusteella ei yleisesti ilmennyt ongelmia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Vastauksissa oli nähtävissä tarvetta huomioida enemmän tilojen esteettömyyttä, saavutettavuutta ja turvallisuutta. Esimerkiksi vain hieman yli puolet vastaajista koki tietävänsä reitin opetustilasta varauloskäynnille hätätilanteessa (melko tai täysin samaa mieltä). Konkreettisine toimenpiteinä päädyttiin muistuttamaan tuntiopettajia varauloskäyntien sijainnista ja opastamaan siitä kurssilaisia heti kevätlukukauden 2024 alussa.

Opinto-ohjelmaa arvioidaan kokonaisuudessaan säännöllisesti, erityisesti uuden lukuvuoden kurssi- ja markkinointisuunnittelun yhteydessä sekä päätoimisen henkilöstön kehittämispäivissä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota mm. tekstin selkeyteen ja ymmärrettävyyteen sekä siinä mahdollisesti esiin tuleviin stereotyyppiin ilmauksiin tai piilovaikutuksiin. Konkreettisenä toimenpiteenä koottiin joulukuun 2023 kehittämispäivässä ohje kurssikuvauksen laatimiseen. Ohjeen tarkoituksena on helpottaa opettajien kurssikuvausten laadintatyötä tavoitteena saada aikaan yhdenmukaiset ja tiedottavat kurssikuvaukset. Ohje otettiin käyttöön lukuvuoden 2024–2025 suunnittelutyön käynnistymisen yhteydessä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisessä hyödynnettiin toteutetun kyselyn ja kurssikuvausten laadintaohjeen lisäksi opiston henkilöstöpalavereissa ja kehittämispäivissä tehtyä jatkuvaa kehittämistyötä sekä vuosittain toteutettavien palautekyselyjen tuloksia. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämistyöhön osallistuivat opiston päätoiminen henkilöstö.

4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opiskelussa ja opetuksessa

4.1 Nykytilanne

Laukaan kansalaisopiston kursseille ja luennoille osallistuu vuosittain noin 1800-1900 opiskelijaa (netto). Vuonna 2023 järjestettiin noin 6 900 opetustuntia, joista 650 tuntia oli opetussuunnitelmaan perustuvaa lasten ja nuorten taiteen perusopetusta. Samana vuonna kansalaisopistossa opiskeli 1832 yksittäistä opiskelijaa, joista miehiä oli 22 % ja naisia 78 %.

Kursseja järjestetään Laukaan keskustajaman lisäksi eri kouluilla ympäri Laukaata lukuun ottamatta Lievestuoretta, jonka kurssitoiminnasta vastaa Lievestuoreen Setlementin ylläpitämä Lievestuoreen kansalaisopisto. Kansalaisopistolla on Laukaan keskustassa oma opistotalo Sararanta, jossa toteutetaan taideaineiden opetusta sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja käsityössä. Kurssien saavutettavuuden takaamiseksi ja tasavertaisuus huomioiden opinto-ohjelman suunnittelussa otetaan huomioon haja-asutusalueet, joissa kursseja on tarjolla eri aineissa mahdollisuuksien mukaan. Opetustilat ovat pääosin helppokulkuiset, tosin esteettömyys ei toteudu kaikissa koulujen tiloissa. Ikäihmisille ja liikuntarajoitteisille suunnattujen kurssien suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota kurssitilan valinnassa.

Kansalaisopiston kurssit on suunnattu pääosin aikuisille, mutta myös lapsille ja nuorille järjestetään harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia, kuten taiteen perusopetusta. Kurssit ovat avoimia sukupuolesta, koulustausta, terveydentilasta ja asuinpaikasta riippumatta, ellei kyseessä ole erikseen jollekin tietylle kohderyhmälle suunnattu kurssi.

Kansalaisopisto on vuosittain anonut ja saanut Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta, jolla taloudellisesti tuetaan työttömien, eläkkeellä olevien ja yli 63-vuotiaiden opiskelua. Heillä on mahdollisuus anoa opintoseteliavustusta itse valitsemalleen kurssille. Vuonna 2023 järjestettiin opintoseteliavustuksella maksutonta digineuvontaa kirjastoissa. Lisäksi opisto järjestää säännöllisesti maksuttomia ikääntyvien yliopiston luentoja, jotka ovat nimestään huolimatta kaikille avoimia.

Kursseille ilmoittautuminen alkaa yhtä aikaa sekä verkossa että puhelimitse, millä pyritään tarjoamaan tasavertaiset mahdollisuudet ilmoittautua haluamilleen kursseille. Ilmoittautumisia otetaan vastaan myös paikan

päällä opiston toimistossa. Opinto-ohjelma julkaistaan opiston verkkosivuilla opinto-ohjelman valmistuttua. Lisäksi toimitetaan paperisia kurssiesitteitä kirjastoihin jaettavaksi, mikä palvelee erityisesti ikäihmisiä. Julkaisu verkkosivuilla ja kurssiesitteen jakelu kirjastoissa ajoittuu niin, että kaikilla on mahdollisuus tutustua rauhassa opinto-ohjelman tarjontaan ennen ilmoittautumisen alkamista.

Kansalaisopisto toteuttaa kurssipalautekyselyn lukukausittain. Syyskaudella arvioinnin kohteena ovat lyhytkurssit ja kevätkaudella pääosin koko lukuvuoden kestäneet kurssit. Palautekysely kohdistuu noin 15 %:n lukuvuoden kurssitarjonnasta vastuuolettajan valitsemien perusteiden. Palautekysely toteutetaan anonyymisti, jolloin jokaisella kurssilaisella on mahdollisuus antaa palautetta avoimesti. Lisäksi opisto ottaa vastaan palautetta ja kurssitoiveita puhelimitse, sähköpostitse ja kasvokkain ympäri vuoden.

4.2 Tavoitteet

Laukaan kansalaisopiston tavoitteena on tarjota monipuolista koulutusta eri väestöryhmät, taajamat, ikä ja sukupuoli huomioiden. Palautekyselyyn panostetaan myös tulevaisuudessa ja sen avulla pyritään selvittämään erilaisia koulutustarpeita ja kiinnostuksen kohteita, ja vastaamaan niihin mahdollisuuksien mukaan. Kurssimaksut pyritään pitämään kohtuullisina, jotta se ei muodostuisi kurssille osallistumisen esteeksi.

Opinto-ohjelmassa, tiedottamisessa ja markkinoinnissa huomioidaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuus niin teksteissä, kuvissa kuin koko visuaalisessa viestinnässä. Henkilöstöä tuetaan ja tarvittaessa perehdytetään tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen toimintaan opistossa. Verko- ja somesivujen sekä verkossa toimivan kurssi-ilmoittautumisohjelman tekstisisällöissä kiinnitetään huomiota selkeyteen ja ymmärrettävyyteen EU:n saavutettavuusdirektiivin mukaisesti. Kurseille voi ilmoittautua verkossa, puhelimitse ja kansalaisopiston toimistossa.

Mustakallion (2016) mukaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kansalaisopistojen toiminnassa ei tarkoita, että kaikkia ryhmiä ja sukupuolia tulisi olla opiskelijoissa yhtä paljon. On tärkeää selvittää ja tiedostaa eri ryhmien ja sukupuolten erilaisia tarpeita ja kiinnostuksen kohteita, sekä osallistumisen esteitä ja piiloisia opintotarpeita. Myös sukupuoliroolien muutoksia tulee huomioida. Opintotarjonnassa on otettava esiin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kysymyksiä.

4.3 Toimenpiteet ja vastuutahot

Opinto-ohjelman suunnittelussa huomioidaan kunnan alueen asukkaiden osallistumismahdollisuuksia järjestämällä jatkossakin kurssia kunnan eri taajamissa. Taajamien kurssien toteutumisen määrää seurataan.

Lukuvuosittain toteutettavaa palautekyselyä käytetään opinto-ohjelman suunnittelun ja toiminnan kehittämisen pohjana.

Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta haetaan vuosittain tukemaan ja aktivoimaan työttömien, eläkkeellä olevien ja yli 63-vuotiaiden kurseille osallistumista.

Opinto-ohjelman sisällöstä vastaavat rehtori ja ainealueiden vastuuolettajat. Opiston toiminnan kehittämisessä ovat mukana edellä mainittujen lisäksi myös toimistosihtööri sekä tuntiopettajat vaihtelevassa määrin. Tuntiopettajia perehdytetään ja opastetaan koko vakituisten henkilöstön voimin.

5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus henkilöstössä

5.1 Nykytilanne

Rekrytointi

Laukaan kansalaisopistossa on toistaiseksi voimassa olevassa työ- tai virkasuhteessa yhteensä viisi henkilöä, joista liikunnan suunnittelijan tehtävä on mitoitettu kansalaisopiston työhön 50 %:n osuudella. Kaikilta vakituiseen työ- tai virkasuhteeseen valituilta on vaadittu todistus terveydentilasta tehtävää vastaanottaessa. Määräaikaisesti palkattuja sivutoimisia tuntiopettajia ja vierailevia luennoitsijoita on lukuvuosittain noin 60 henkilöä.

Opiston viran- ja toimenhaltijoista kaikki on naisia. Tuntiopettajien sukupuolijakauma hieman vaihtelee lukuvuosittain. Vuonna 2023 miesten osuus oli 12 henkilöä eli noin viidesosa tuntiopettajista. Sukupuoli tai erilainen tausta eivät ole esteenä opettajana toimimiselle. Henkilöstöstä suurin osa on iältään keski-ikäisiä. Tuntiopettajista noin 5 % oli eläkeikäisiä ja saman verran oli alle 30-vuotiaita. Tuntiopettajien asuinpaikka on selvitettävissä osoitetiedoista. Tieto asuinkunnasta tarvitaan palkanlaskennan yhteydessä.

Palkkaus

Tasa-arvolakiin sisältyvä samapalkkaisuusperiaate on keskeisin tasa-arvon toteutumisen edellytys. Samasta ja työn keskeisiltä osiltaan samanarvoisesta työstä on maksettava sama palkka.

Laukaan kunta/ Laukaan kansalaisopisto noudattaa palkkauksessa yhteneväisiä OVTES:n mukaisia palkkaperusteita. Kaikkien opettajien palkka maksetaan palkkataulukon mukaisesti ja palkkataso määräytyy opettajan koulutuksen perusteella. Ainoastaan hyvin harvoissa poikkeustapauksissa sopimuspalkka voi tulla kyseeseen esim. vierailevien luennoitsijoiden palkkioissa. Tällöin palkkio määräytyy luennoitsijan oman hinnoittelun perusteella. Palkkauksessa ei ole kytköksiä sukupuoleen.

Myös viran- ja toimenhaltijoiden palkka maksetaan OVTES:n mukaisesti. Viran- ja toimenhaltijoiden sekä vakituisten pitkäaikaisten tuntiopettajien on mahdollista saada TVA- lisää tehtävän vaativuuden perusteella. Myöskään viran- ja toimenhaltijoiden palkkauksessa tai TVA- lisän myöntämisessä ei ole kytköksiä sukupuoleen.

Johtaminen ja toimintakulttuuri

Päätoiminen henkilöstö kokoontuu säännöllisesti kahden viikon välein käsittelemään opiston yhteisiä ajankohtaisia asioita. Kokouksista laaditaan esityslista ja muistio, jotka toimitetaan kokoukseen kutsutuille. Tuntiopettajat kutsutaan syksyllä ennen lukuvuoden alkua yhteiseen aloitustilaisuuteen. Kaikille opettajille jaetaan lukuvuoden alussa tuntiopettajan opas, johon on koottu keskeistä tietoa työsuhteesta ja opiston käytännön asioista. Lisäksi tuntiopettajille on perustettu opiston verkkosivuille oma osio, josta löytyy tuntiopettajan opas sähköisessä muodossa sekä yleisimmät työssä tarvittavat lomakkeet. Rehtori tiedottaa kaikkia opettajia säännöllisesti n. 4 kertaa lukuvuodessa ajankohtaisista ja huomioitavista asioista.

Opistotalo Sararannassa työskentelevät opettajat perehtyvät joka lukuvuoden alussa tilan turvallisuusohjeisiin ja kuittaavat ne luetuiksi. Muissa kunnan tiloissa opettavat ohjeistetaan yleisillä kunnan turvallisuusohjeilla.

5.2 Tavoitteet

Rekrytointi

Rekrytoinnin ensisijaisena tavoitteena on laadukkaan ja monipuolisen opetustarjonnan takaaminen. Henkilöstön moninaisuus niin iän, sukupuolen kuin kansalaisuudenkin suhteen edistää myös opiskelijakunnan moninaisuutta.

Palkkaus

Opetustehtävässä toimivan henkilöstön palkkaus perustuu OVTES:n perusteisiin myös jatkossa. Palkkaus pidetään tasa-arvoisena ja samanlaisena henkilöstä riippumatta. Sopimuspalkkoja voidaan käyttää satunnaisissa erityistilanteissa esim. luennoitsijoiden palkkauksessa.

Johtaminen ja toimintakulttuuri

Koko henkilöstön työhyvinvoinnista ja ammattitaidosta huolehditaan parhaalla mahdollisella tavalla. Esi-merkkeinä mainittakoon uusien opettajien huolellinen perehdytys, aktiivinen ja säännöllinen tiedottaminen sekä kouluttautumisen mahdollistaminen. Myös elämäntilanne ja sen tuomat muutokset huomioidaan opetustyötä suunniteltaessa. Työkykyä tuetaan kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on, että koko henkilöstö kokee tulevaisuutensa kohdelluiksi hyvin ja tasapuolisesti. Tuntiopettajille laaditaan ja toimitetaan turvallisuusohjeistus, josta löytyy keskeisimmät turvallisuustiedot jokaisesta kansalaisopiston toimipisteestä.

5.3 Toimenpiteet ja vastuutahot

Rekrytointi

Laukaan kunnan hallintosäännön mukaan virat ja toimet täytetään hakumenettelyn kautta. Avoimista vakansseista ilmoitetaan niin kuin kunnanvaltuusto on kulloinkin päättänyt kunnallisten kuulutuksen ja ilmoituksen julkaisemisesta. Ilmoittelu ratkaistaan tapauskohtaisesti pitäen lähtökohtana sitä, että kussakin rekrytointitilanteessa saadaan riittävä määrä hyviä hakijoita. Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman hakumenettelyä kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 § 3 momentin mukaisilla perusteilla. Vakinaisen henkilöstön valinnasta (pois lukien kunnanjohtaja) päättää valittavan henkilön lähimmän esihenkilön esihenkilö lähimmän esihenkilön esittelystä ”yksi yli yhden” periaatteella.

Kansalaisopiston tuntiopettajaksi voi ehdottaa itseään tai jotakuta toista. Tuntiopettajia palkataan aina tarpeen mukaan. Rekrytoinnissa huomioidaan opiston pyrkimys mahdollisimman monipuoliseen, laadukkaaseen ja alueen tarpeita laajasti kattavaan kurssivalikoimaan. Tuntiopettajien rekrytoinnista vastaavat rehtori sekä ainealueiden vastuopettajat.

Palkkaus

Palkkauksessa noudatetaan OVTES:n mukaisia koulutukseen pohjautuvia perusteita. Sopimuspalkkausta voidaan käyttää satunnaisissa erityistilanteissa esim. luennoitsijoiden palkkauksessa.

Johtaminen ja toimintakulttuuri

Asetettuihin tavoitteisiin tähdätään huolellisella perehdytyksellä, aktiivisella ja säännöllisellä tiedottamisella sekä kouluttautumisen mahdollistamisella käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Päätoimisen henkilöstön osalta seurataan kunnan työhyvinvointikyselyn tuloksia ja reagoidaan niihin tarpeen mukaan.

Tuntiopettajien kanssa käydään palautekeskusteluja lukuvuosittain ja lisäksi toteutetaan säännöllisesti kaikkia tuntiopettajia koskeva palautekysely. Palautekyselyn tuloksiin reagoidaan tarpeen mukaisesti. Vastuu toimenpiteistä on rehtorilla, ainealueiden vastuopettajilla ja toimistohenkilökunnalla.

6 Arviointi

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista, kehittymistä ja suunniteltuja toimenpiteitä arvioidaan vuosittain päätoimisen henkilöstön kehittämispäivillä. Arvioinnin tukena käytetään saatua palautetta sekä palautekyselyjen tuloksia. Laajempi suunnitelman arviointityö tehdään suunnitelmakauden päättyessä, seuraaville vuosille laadittavan suunnitelman yhteydessä.

Mikäli toimintaympäristössä tapahtuu suunnitelman voimassaolokauden aikana merkittäviä muutoksia, on suunnitelmaa syytä päivittää tai muokata jo aiemmin, ennen sen voimassaolon päättymistä.

Lähteet

Laki vapaasta sivistystyöstä

Laukaan kansalaisopiston kehittämissuunnitelma 2021–2023

Laukaan kunnan hallintosääntö

Laukaan kunnan henkilöstön käsikirja

Mustakallio, Sinikka: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kansalais- ja kansanopistossa, Keski-Suomen opistojen työpajan 17.8.2016 materiaali

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

Yhdenvertaisuuslaki

Kansikuva: Petri Leinonen